מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

מבחן לסיום אולפן א'

חלק א' – הבנת הנקרא

(סדרה 135 – גרסה ב')
ינואר 2012

משך הזמן לחלק א: שעה ורבע

אין להשתמש בחומרי עזר

<u>פרטים אישיים:</u>

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____

מספר זהות: _____

שם האולפן: _____ שם המורה : _____

מקום האולפן (שם העיר, הקיבוץ וכו'): _____

בהצלחה!

הציון : _____

©

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשע"ב

<u>קטע ב':</u> (10 נק' בסה"כ)

גלעד שליט

בחודש יוני 2006 חטפו (לקחו בכוח) מחבלים (טרוריסטים) מֵעָזָה את החייל הישראלי גלעד שליט. גלעד היה בעזה במשך 1941 ימים, כמעט 5 וחצי שנים. בכל השנים האלה ניסתה ממשלת ישראל לשחרר אותו, ולהחזיר אותו הביתה, אבל הניסיונות האלה לא הצליחו.

אנשי אִרגון החמאס בעזה לא הסכימו שֶׁנציגים (אנשים) מֵארגון הַ'צלב האדום' יבדקו אותו, יראו מה המצב הבריאותי שלו או אפילו יפגשו אותו. גלעד ישב במקום סגור ולא ראה את אור השמש. ההורים של גלעד דאגו מאוד. הם לא ידעו אם הבן שלהם חי, ובאיזה מצב גופני או נפשי הוא נמצא.

ארגון החמאס הודיע שהוא יהיה מוכן לשחרר את גלעד, רק אם הממשלה בישראל תסכים לשחרר מהכלא יותר מ-1,000 מחבלים. המחבלים האלה רצחו מאות ישראלים בפיגועי טרור. ממשלת ישראל לא הסכימה לכך.

משפחת שליט נפגשה עם ראשי מדינות בעולם, וביקשה עזרה. בני המשפחה החליטו לעזוב את הבית, ולגור באוהל מול בית ראש הממשלה. "אנחנו נחזור הביתה רק כאשר גלעד יחזור הביתה" אמרה אביבה, אמו של גלעד. משפחת שליט התחילה ללכת ברגל לירושלים. אנשים רבים הצטרפו אליהם.

בחודש אוקטובר 2011 פרסמו ברדיו ובטלוויזיה שממשלת ישראל החליטה לאשר את העסקה עם החמאס. שחררו יותר מ-1,000 מחבלים, וגלעד שליט חזר סוף סוף הביתה.

לא כל הישראלים הסכימו לעסקה הזאת. היו אנשים שחשבו שהמחיר היה יקר מדי.

<u>תרגיל:</u> ענו על השאלות **לפי הקטע:**

1. בשורה 1 כתוב: **"... חטפו מחבלים מֵעָזָה את החייל הישראלי גלעד שליט".** (4 נק')

א. כמה זמן הוא היה בעזה? _____

ב. איך התייחסו אליו בארגון החמאס? _____

_____

_____

ג. מה דרש ארגון החמאס? _____

2. בשורה 6 כתוב: **"ההורים של גלעד דאגו מאוד".** (4 נק')

א. מדוע? _____

ב. מה הם עשו, כדי שגלעד יחזור הביתה?

* _____
* _____
* _____

3. האם לפי דעתכם היה צריך להסכים לעסקה עם החמאס? הסבירו. (2 נק')

_____

_____

<u>קטע ג'</u>: (10 נק' בסה"כ)

הפרויקט של אהרון לנסקי

אהרון לנסקי הוא יהודי אמריקני. כאשר היה אהרון בן 23 בלבד, הוא קיבל על עצמו משימה (תפקיד) מיוחדת: להציל את ספרי היידיש שעדיין נשארו בעולם. לנסקי היה אז סטודנט להיסטוריה יהודית. הוא ידע שיש מאות אלפי ספרים ביידיש בספריותיהם של יהודים זקנים. הספרים האלה נזרקו לפח-האשפה, מפני שאין דור המשך לקוראי יידיש: הישראלים אינם מדברים ואינם קוראים יידיש. יהודי העולם משתמשים בשפת המקום שבו הם גרים, והיהודים החרדים (דתיים מאוד), שמדברים יידיש, אינם קוראים ספרות חילונית.

לנסקי וחבריו נפגשו עם יהודים מבוגרים, שמעו את סיפור חייהם ואת סיפור הספריות שלהם, וקיבלו את הספרים. ללא כסף וללא עזרה הם עברו בין בתים, אספו ספרים ישנים וחיפשו מקום לאחסן אותם. בסופו של דבר, הם השיגו תרומות ומקום לאִחְסוּן הספרים.

היום, במרכז לתרבות יידיש במכללת המפשייר שבארה"ב יש מיליון וחצי ספרים ביידיש, וחברים בו 32 אלף אנשים. המרכז מזמין צעירים מכל העולם ללמוד את השפה, את הספרות ואת תרבות היידיש. עכשיו עובדים שם באיסוף ספרים מדרום-אמריקה, בתרגום ספרים לאנגלית ובהדפסה חדשה של ספרים שאזלו (נגמרו). לנסקי מספר: "כשהייתי ילד שמעתי יידיש, אבל לא התעניינתי בשפה. רק באוניברסיטה זה השתנה: הבנתי, שאני חייב ללמוד את השפה, אם אני רוצה להבין את התרבות היהודית המזרח-אירופית של אלף השנים האחרונות. אנשים בלי עבר – אין להם עתיד".

<u>תרגיל</u>: ענו על השאלות **לפי הקטע:**

1. בשורות 1 – 2 כתוב: **"הוא קיבל על עצמו משימה (תפקיד) מיוחדת..."** (3 נק')
   א. איזו משימה? _____
   ב. איך הוא הצליח במשימה? _____
   _____
2. מדוע אין דור המשך לקוראי יידיש? (3 נק')
   א. _____
   ב. _____
   ג. _____
3. מה ידוע על המרכז לתרבות היידיש באוניברסיטה בהמפשייר? _____
   _____
   _____ (2 נק')
4. בשורה האחרונה כתוב: **"...אנשים בלי עבר אין להם עתיד".** (2 נק')
   הסבירו את המשפט. _____
   _____

<u>קטע ד':</u> (10 נק' בסה"כ)

להיות ילד בכור זה מחייב

להיות ילד בכור במשפחה פירושו להיות ילד ראשון, יחיד וגדול. התארים האלה יוצרים ציפיות, פנטזיות ותקוות של זוג הורים טריים וצעירים. פעמים רבות הילד הבכור הוא גם הנכד ואף הנין הראשון לסבים ולסבתות נרגשים ומפנקים. לילד הבכור אין עדיין אחים, והוא אינו צריך להתחרות ולהוכיח שהוא טוב יותר מאחיו. איש אינו גוזל ממנו את תשומת הלב שהוא מקבל מההורים ומהסובבים אותו. הוא מרגיש שההורים מוכנים לוותר ולעשות כמעט הכול עבורו, שהכול מגיע לו, ושהעולם נועד לשרת רק אותו.

ילדים בכורים נתפסים במקרים רבים כתקוות המשפחה. ההורים מצפים שהם יצליחו ויצטיינו בכל דבר. איש אינו שואל אותם במה הם בוחרים, הם נולדים במקרים רבים אל תוך הבחירה שנעשתה עבורם. הבכורים קולטים היטב את המסרים ואת הציפיות של הוריהם, ובמקרים רבים חשים מחויבות למלא אותם, כדי לא לאכזב את הוריהם האהובים. ההורים הבלתי מנוסים רואים בטעות בילד הראשון מעין כרטיס ביקור אישי המהווה אישור להצלחתם כהורים: אם הילד שלי מוצלח – סימן שאני הורה מוצלח. משום כך משתדלים בכורים רבים להיות ילדים טובים, נוחים, וממושמעים.

תינוק חדש שנולד למשפחה עלול להיות אירוע לא קל עבור הבכור. הוא מרגיש כאילו הסירו מעליו את כתר המלוכה. במוחו מתרוצצות מחשבות קשות כמו: "אולי ההורים אינם מרוצים ממני ואולי כבר אינם אוהבים אותי".

ההורים מצפים שהבן הבכור יוותר לאחיו הקטנים ויגלה אחריות ובגרות מוקדמת מדי גם כאשר הוא עצמו עדיין ילד קטן. פעמים רבות הוא גם נדרש להבין את הוריו ולעזור להם במטלות שונות שאינן מתאימות לגילו הצעיר.

לעִתים גידולו של הבן הבכור נתפס בטעות על ידי ההורה כחוויה מתקנת: הורה, שהייתה לו ילדות קשה וכואבת, רוצה להעניק לילדו הבכור את כל הדברים שהוא רצה ולא קיבל. בדרך זו מנסה ההורה לבנות מחדש את החוויה הקשה של ילדותו ולשקם את הרגשת הפגיעה.

ילד בכור עלול להפוך למבוגר תובעני, מפונק ובעל תפיסת-עולם שהכול מגיע לו. כתוצאה מכך הוא עלול להתקשות לקבל את המגבלות של המציאות, ולהיות בריב מתמיד עם העולם הסובב אותו. עם זאת במקרים רבים ילדים בכורים יותר שאפתנים, מצליחנים ומוכשרים מאחיהם הצעירים במשפחה.

חשוב שההורים יבינו ויזכרו, שהבכור הוא ילד ככל הילדים. מותר וחשוב לו להיות שובב וילדותי. הוא יכול לשגות ולטעות כמו כולם. הוא אינו צריך להוכיח דבר לאף אחד, אלא ללמוד לקבל את עצמו כפי שהוא. ההורים צריכים לגרום לו להאמין שהם מקבלים אותו ואוהבים אותו בכל מקרה, ללא שום קשר להתנהגותו, להצלחותיו או לכישלונותיו. על ההורים להתמודד בעצמם ולא באמצעות הילד עם זיכרונות הילדות הקשים שלהם ולשמור לעצמם את ציפיותיהם ואת משאלות ליבם.

תרגיל: ענו על השאלות **לפי הקטע**:

1. בשורה 1 כתוב: **"התארים האלה יוצרים ציפיות...ותקוות של זוג הורים טריים".**

מהן הציפיות של הורים מילדם הבכור? (4 נק')

א. _____

ב. _____

ג. _____

ד. _____

2. בשורה 19 כתוב: **"גידולו של הבן הבכור נתפס בטעות... כחוויה מתקנת".** (3 נק')

א. הסבירו למה הכוונה? _____

_____

_____

ב. לאילו תוצאות עלול לגרום גידול בדרך כזו? _____

_____

_____

3. כיצד לדעתכם מומלץ להורים להתנהג עם בן בכור? (3 נק')

א. _____

ב. _____

ג. _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

מבחן לסיום אולפן א'

חלק ב' – לשון וכתיבה

(סדרה 135 – גרסה ב')
ינואר 2012

משך הזמן לחלק ב': **שעה ורבע**

אין להשתמש בחומרי עזר

<u>פרטים אישיים</u>:

שם משפחה: _____

שם פרטי: _____

מס' ת.ז.: _____

בהצלחה!

©

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשע"ב

גרסה ב'

חלק 2: לשון **(40 נקודות בסה"כ)**

סעיף ב': (15 נק' בסה"כ)

1. לא כדאי לכם לנסוע ברחוב הצר, כי יש שם עכשיו פקק- תנועה. **(4 נק')**

כתבו ב**רבים:** _____

2. כאשר התלמידים יסיימו את הקורס, המורה תזמין אותם אליה הביתה. **(4 נק')**

כתבו ב**עבר:** _____

3. שרה אמרה לחגית: אם את רוצה להצליח במבחן, אני יכולה לעזור לך בלימודים. **(4 נק')**

כתבו ב**עתיד:** _____

4. **השלימו את המשפט מתוך רשימת המילים למטה.**

אתמול נחתם הסכם _____ משפחת כהן לחברת "הבונים". _____ ההסכם תיכנס

משפחת כהן לבית החדש _____ חמישה חודשים. **(3 נק')**

עם, על-פי, לפני, בעוד, בין, אבל, אולי

סעיף ג': (15 נק' בסה"כ)

5. רישיון- הנהיגה הזמני של התלמידים בבית הספר התיכון הוחלף השבוע. **(4 נק')**

כתבו ב**רבים:** _____ הוחלפו השבוע.

6. **אילו** היית מעריך את העבודה שלי, לא הייתי מתפטר. **(4 נק')**

כתבו ב**עתיד: אם**_____

7. **סביל** (פסיבי): ישיבת ההנהלה נדחתה על ידי מנהל המפעל. הוסכם על ידי כל המשתתפים שהישיבה תתקיים בקרוב. (4 נק')

כתבו ב**פעיל** (אקטיבי): מנהל המפעל _____ _____ ישיבת ההנהלה. כל המשתתפים _____ שהישיבה תתקיים בקרוב.

8. שר הפנים הודיע _____ ננקטו כל הצעדים הדרושים _____ להבטיח שאי אפשר יהיה להגיע _____ מאגר התושבים המאובטח.

מפני ש... ב, ל, כ, כי, כדי, עם זאת

<u>סעיף ד'</u>: (10 נק' בסה"כ)

8. הרחיבו את המשפט. (4 נק')

השתמשו **<u>בשתיים</u>** מתוך ארבע מילות הקישור והחיבור.

רונן וכרמית החליטו לצמצם את ההוצאות החודשיות...

מכיוון ש..., נוסף על כך, לעומת זאת, לפיכך

א. _____

ב. _____

10. **סביל** (פסיבי): במרכז העיר יוקם בקרוב מרכז תרבות וספורט. מתוכנן גם פארק שעשועים. תכניות הבנייה כבר נמסרו לעירייה. (6 נק')

כתבו ב**פעיל** (אקטיבי): _____

_____

<u>חלק 3</u>: כתיבה (30 נק' בסה"כ)

1. המוֹרָה יעל חוֹלָה.

אתם שולחים לה פרחים לשַבָּת עם פתק ברכה. **כִּתבו לה פתק ברכה.**

(10 נק')

_____/_____/_____

_____,

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. כתבו על **<u>אחד</u>** משני הנושאים **או** על **<u>אחד</u>** משני המשפטים הבאים: (20 נק')

נושאים: א. אומרים שלבני הנוער העולים קשה במיוחד המפגש עם החברה הישראלית.
כתבו מהם הקשיים. איך לדעתכם אפשר לעזור להם להיקלט בארץ בצורה קלה יותר.

ב. מי שאינו מכבד את הוריו, לא יזכה לכבוד מילדיו.
האם אתם מסכימים לאמירה זו? – הסבירו ותנו דוגמאות.

משפטים: א. "החלטתי להשתדל יותר ... "

ב. "הוא הסתכל עליי כאילו אינו מזהה אותי..."

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____